

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 303 din 24.03.2021

Dosar nr: 455/2020

Petiția nr: 3756/23.06.2020

Petentă: Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre

Reclamat: Spitalul Clinic Județean Brașov

Obiect: pacient de naționalitate maghiară discriminat prin faptul că aparținătorii nu au primit informații despre starea de sănătate a acestuia deoarece nu vorbeau limba română

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre, cu adresa de corespondență în mun. Sfântu-Gheorghe, str. Martinovics Ignac nr.2, jud. Covasna

Numele și domiciliul reclamatului

2. Spitalul Clinic Județean Brașov, cu adresa în mun. Brașov, Calea București, nr. 25, jud. Brașov

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

4. Petenta arată că, în data de 25.05.2020, numitul a suferit un accident rutier și a fost internat de urgență la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, în stare gravă, în comă, fiind intubat, în data de 06.03.2020. Mama și soția pacientului au apelat la ajutorul unei cunoștințe (persoana care a apelat la Asociația petentă), pentru a merge împreună la spital ca să se intereseze de starea acestuia, deoarece ele nu cunosc limba română. Mama și soția pacientului au povestit că au mai fost anterior la spital pentru a putea afla informații despre starea pacientului, însă fără succes, deoarece nu avut nici acces la pacient și nici nu a fost informate de starea acestuia pe înțelesul lor.

5. În data de 09.03.2020 rudele pacientului și cunoștința acestora s-au prezentat la spital, cu scopul de a se interesa de starea pacientului. Având în vedere că rudele pacientului nu vorbesc limba română și nici nu știau la ce secție se află victima, îndrumate de către unul dintre agenții de securitate, s-au prezentat la biroul de internări, între orele 9:10-9:15, unde fusese de serviciu o doamnă cu părul scurt și un domn tânăr. Persoana care cunoștea limba română, le-a salutat respectuos în limba română și a rugat-o pe doamna de acolo să-l ajute să afle unde este internat

pacientul. Când cunoștința rudelor pacientului a cerut informații în limba română și i-a explicat doamnei de la internări de ce dânsul comunică în locul rudelor, aceasta a început să vorbească pe un ton rasist/discriminatoriu, care, în opinia petentei, e de neacceptat în cadrul unei instituții publice cu o asemenea importanță.

6. Dialogul dintre cunoștința rudelor și angajata de la spital a fost următorul:

Domnul: - „Sărut mâna, mă puteți ajuta să aflăm, unde este internat pacientul G.A (a înmănat cartea de identitate al pacientului), deoarece rudele nu vorbesc limba română?”

Angajata: - “De unde sunt?”

Domnul: - “Din Covasna”

Angajata: - „Pe buletin scrie România și nu Ungaria, aici se vorbește românește”

Domnul: - “Stați puțin, doamnă, cum vorbiți, cum vă permiteți să vorbiți în halul acesta?”

Angajata: - “Ce, am vorbit urât? Am spus că pe buletin scrie România, nu Ungaria! (între timp a găsit secția și medicul care tratează pacientul) Este la neurochirurgie la domnul doctor , așa că puteți să vorbiți și să vă înțelegeți”.

7. Petenta arată că nici angajata cu care s-a purtat dialogul și nici colegul ei nu aveau ecusoanele la vedere, astfel nu le-a putut identifica persoana interesată.

8. Petenta solicită constatarea și sancționarea comportamentului discriminatoriu al angajatei spitalului față de rudele pacientului internat.

Sușținerile reclamatului

9. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr.6801/30.10.2020, reclamatul arată că, în data de 09.03.2020, în intervalul orar 09:00-09:30, la Biroul de Internări și Externări a SCJIJBV s-a prezentat un domn care a folosit un ton irascibil, vizibil deranjat de faptul că aparținătorii unei persoane (pacient) care. era internat în cadrul secției de Neurochirurgie nu a reușit să obțină informații legate de starea acestuia de sănătate de pe secția unde acesta se afla internat, reproșându-i kolegei de la Biroul de Internări:

„Nu este normal ca în spitalul acesta nimeni să nu dea explicații/informații aparținătorilor”

10. Doamna de la Biroul de Internări i-a solicitat domnului să prezinte un document de identitate pentru a putea identifica pacientul în baza de date a Spitalului, spre a oferi indicații/informații și de a ghida ulterior aparținătorii către secția și personalul calificat (medical) care este singurul în măsură spre a oferi informații legate de starea pacientului.(Informații care nu se oferă de către Registratorul Medical).

În tot acest timp, domnul care de altfel nici măcar nu s-a prezentat, i-a vorbit pe același ton D-nei Registrator Medical de la ghișeu. Înțelegând nemulțumirea domnului, la primirea actului de identitate (Emis de autoritatea locală de Evidență a Populației din România - Cetățean român), aceasta l-a întrebat pe un ton politicos pe Dl. “Reprezentant “ :

- “Având în vedere că domnul este cetățean roman, nu vi se pare normal ca domnul să cunoască limba romană?”

Ca urmare adresării acestei întrebări domnului (reprezentantul familiei), acesta și-a smuls cartea de identitate supărat și a început să adreseze amenințări kolegei/instituției:

-“Lasă Doamnă....că o să vedeți dumneavoastră cine sunt eu și ce-o să pățiți!!!”

urmate de părăsirea biroului de internări.

11. La Biroul de Internări, conform fișei postului, Registratorul Medical nu are voie să ofere nici un fel de informații legate de pacienți sau starea acestora (aceste informații se oferă doar de către medicul curant). Totodată, conform fișei postului, Registratorului Medical trebuie să se

adreseze cu politețe în limba maternă (Limba Română) sau o limbă de circulație Internațională (Limba Engleză).

12. În cazul în care persoana care se prezintă la ghișeu nu stăpânește niciuna dintre limbile mai sus menționate, obligativitatea apelării la serviciile unui translator aparține celor care solicită informații.

13. Afirmația potrivit căreia cei de la ghișeu nu aveau ecusoanele cu numele la vedere nu este adevărată, și, în orice caz, putea să solicite ca salariații spitalului să se prezinte și să arate legitimația/ecusonul.

14. Reclamatul este de părere că "incidentul" nu a avut nici cea mai mică conotație cu caracter discriminatoriu, ci, dimpotrivă, doamna registrator , prin întrebarea considerată ofensatoare de către reprezentantul pacientului, a dorit să obțină informații legate de modul și limba în care să i se poată adresa solicitantului.

IV. Cadrul legal aplicabil

15.- O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

- Constituția României – art 4, art 16, art.120

- Legea drepturilor pacientului nr.46/2003 – art.3, art.8, art.9, art.10

- Legea nr. 33/1995 pentru ratificarea Convenției-cadru pentru protecția minoritatilor naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995

- Legea nr. 363 din 28 decembrie 2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date – art. 4 lit n)

V. Motive de fapt și de drept

16. Colegiul director reține faptul că petenta reclamă posibila discriminare a unui pacient de etnie romă pe motiv că acesta nu vorbea limba română.

În analiza faptelor prezentate, Colegiul director al CNCD reține următoarele:

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

17. În cazul prezentat, deși în preambulul petiției se face referire la discriminarea unui cetățean de etnie care nu vorbea limba română, din descrierea evenimentelor reiese faptul că nu pacientul accidentat a fost subiectul pretensei discriminări, ci două membre ale familiei acestuia (mama și soția) care s-au prezentat la spital pentru a obține informații despre starea dlui . Astfel, se vor analiza dispozițiile legale invocate de petentă cu privire

la drepturile pacientului, respectiv art.3, art.8, art.9 și art.10 din Legea drepturilor pacientului nr.46/2003:

- În conformitate cu „Art. 3.: *Pacientul are dreptul de a fi respectat ca persoană umană, fără nici o discriminare.*„

Referitor la acest aspect, nu s-au făcut afirmații și nu s-au adus dovezi că pacientului i-ar fi fost lezată integritatea sau demnitatea umană.

- În ceea ce privește „Art. 8. - *Informațiile se aduc la cunoștință pacientului într-un limbaj respectuos, clar, cu minimalizarea terminologiei de specialitate; în cazul în care pacientul nu cunoaște limba română, informațiile i se aduc la cunoștință în limba maternă ori în limba pe care o cunoaște sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.*„

Colegiul director reține faptul că, în speță, nu sunt prezentate fapte comise față de pacient, ori acesta este singurul titular al dreptului de a primi informații din partea personalului medical abilitat.

- În același sens, Art. 9. *menționează că „ Pacientul are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat și de a alege o altă persoană care să fie informată în locul său.*„, iar

Art. 10. *prevede: „Rudele și prietenii pacientului pot fi informați despre evoluția investigațiilor, diagnostic și tratament, cu acordul pacientului.*„

Așa cum rezultă din conținutul petiției, dl. a fost grav accidentat, în comă, intubat, prin urmare se afla în imposibilitatea de a-și exprima acordul menționat la art.9 și 10 de mai sus.

În consecință, nu se poate reține în sarcina reclamatului (Spitalul Județean Brașov) încălcarea vreunui drept al persoanei internate, dl.

18. Criteriul invocat fiind unul etnic (cetățeni de etnie maghiară care nu cunosc limba română), Colegiul director va analiza dacă se poate reține comiterea unei fapte de discriminare pornind de la acest aspect.

În conformitate cu Constituția României, art 120 alin. (2) doar „*în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă se asigură folosirea limbii minorității naționale respective în scris și oral în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate, în condițiile prevăzute de legea organică.*„

19. În cazul supus analizei, se impune verificarea incidenței dispozițiilor art. 10 lit.b) și lit. h) din O.G 137/2000, care prevede:

„ *Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:*

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistență medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;

.....

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.„

20. Potrivit legii naționale, deși salariața spitalului nu era obligată să cunoască limba maghiară și/sau să ofere informații în această limbă, trebuia să facă demersurile necesare pentru a încerca facilitarea comunicării între aparținători și cadrele medicale în măsură să ofere informații despre starea de sănătate a rudei acestora. Aparținătorii, deși

neinvestiți de pacient în mod expres cu prerogativa deținerii de informații referitoare la starea de sănătate a acestuia, au primit indicațiile necesare contactării persoanei competente să le aducă la cunoștință starea pacientului , numai după ce au apelat la ajutorul unei cunoștințe (persoana care a apelat la Asociația petentă).

21. Din coroborarea elementelor de fapt și de drept prezentate rezultă că fapta reclamată întrunește elementele constitutive ale discriminării, existând elemente care să confirme că salariații spitalului județean Brașov au încălcat un drept al familiei pacientului pornind de la criteriul etnic. Astfel, Colegiul director va constata că, în speță, au fost încălcate dispozițiile art.2 alin.1 și art 10 lit. b) și h) bazate pe criteriile de discriminare enumerate la art. 2 alin. 1 din O.G 137/2000 și va aplica sancțiunea avertismentului, cu recomandarea pentru reclamat să reamintească, periodic, personalului cu atribuții de informare și asistență a pacienților/apartenenților acestora că persoanele care nu cunosc limba română au dreptul să fie informați în limba maternă ori în limba pe care o cunosc sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare, potrivit dispozițiilor Legii drepturilor pacientului nr.46/2003.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare în conformitate cu art.2 alin.1 și art 10 lit. b) și h) din O.G nr.137/2000.
2. Se aplică reclamatului sancțiunea avertismentului , conform art.5 alin.2 lit..a) si art. 7 din O.G nr.2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor.
3. Se recomandă reclamatuli să reamintească, periodic, personalului cu atribuții de informare și asistență a pacienților/apartenenților acestora că persoanele care nu cunosc limba română au dreptul să fie informați în limba maternă ori în limba pe care o cunosc sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare, potrivit dispozițiilor Legea drepturilor pacientului nr.46/2003.
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a) Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre, cu adresa de corespondență în mun. Sfântu-Gheorghe, str. Martinovics Ignac nr.2, jud. Covasna
 - b). Spitalul Clinic Județean Brașov, cu adresa în mun. Brașov, Calea București, nr. 25, jud. Brașov.

VII. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 17.03.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ANDREI – Membru, HORIA GRAMA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MARIA MOȚA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 26.04.2021

Redactată și motivată: M.M. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

